

Field : Sport Psychology

Type : Research Article

Recieved: 09.04.2016 - Accepted: 09.06.2016

Türkiye Birinci Liginde Yer Alan Bazı Voleybol Takımlarında İletişim Becerisi Seviyesinin Takım Başarısına Etkisi

Cem Sinan ASLAN¹, Ender EYUBOĞLU², Oğuzhan DALKIRAN¹

¹Burdur Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Burdur, TÜRKİYE

²Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bartın, TÜRKİYE

E-Posta: caslan@mehmetakif.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın amacı, oyuncuların iletişim becerilerinin oynadıkları takımların başarı durumu üzerine olan etkisini incelemektir. Çalışmaya, elit düzeyde voleybol oynayan 43 erkek sporcu katılmıştır. Sporcular, geçerlik (0,86) ve güvenilirliği (0,78) Korkut (1996) tarafından yapılan “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği”ni gönüllü olarak doldurmuşlardır. Türkiye Birinci Voleybol Ligi’nde yer alan dört takımın oyuncuları, lig sıralamalarına göre “Başarılı (n=18)” ve “Başarısız (n=25)” olarak iki gruba ayrılmışlardır. Ölçekten elde edilen verilerin istatistiksel analizinde, SPSS (Ver. 16) içinde yer alan “t Test” kullanılmış ve yanılma düzeyi (α) 0,05 olarak kabul edilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin t Test ile değerlendirilmesi sonucunda, “Başarılı” ve “Başarısız” olarak ayrılan gruplar arasında iletişim becerileri açısından anlamlı bir fark oluşmamıştır ($p=0,389$; $p>0,05$). Sonuç olarak; sporcuların iletişim becerisi seviyelerinin, takımların başarı ya da başarısızlığında etkili bir faktör olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, takım başarısı, voleybol

Effect of Level of Communication Skills on Team Success for Some Volleyball Teams from Turkish First Division Volleyball League

Abstract

The purpose of this study was determined the effect of players' communication skills on the success of their teams. A sample of elite male volleyball players (n=43) of 4 teams from Turkish First Division Volleyball League, participated in this study. Participants voluntarily responded Communication Skills Evaluation Scale (CSES) that Turkish validity (0,86) and reliability (0,78) was tested by Korkut (1996). According to team rank in league, teams divided into 2 groups as successful (n=18) and unsuccessful (n=25). Scores of groups gathering from CSES, compared statistically with Student t Test by SPSS (ver.16). Alpha was set as 0,05 for statistical significance. According to results of t Test, there were no statistically significant differences ($p=0.389$; $p>0.05$) between successful group and unsuccessful group at the point of communication skills score. As a result; it may claim that, the communication skills are not effective on success rank of league of Turkish volleyball teams.

Keywords: Communication skills, team success, volleyball

Giriş

Toplumsal birer varlık olan insanlar yaşamları boyunca sürekli başkalarıyla iletişim halindedirler. İletişim aracılığıyla hem kendileri hem de iletişim halinde oldukları kişiler hakkında yeni bilgiler elde ederler. Edindikleri bilgiler ışığında kendilerine ilişkin yeni yapılar oluştururlar ve bu yapılar çerçevesinde iletişimlerini sürdürürler (Çam, 1997).

İletişim, bir bireyden diğerine fikirlerin, hislerin veya herhangi bir bilginin aktarılması süreci olarak tanımlanabilir. İletişim, çağdaş yaşamın ihtiyaçlarını karşılamada, tartışmasız en temel gereçtir. Okulda, işte, sokakta, gazete okurken ya da televizyon seyrederken çevre ile sürekli iletişim halinde bulunulur. Günlük hayatta kurulan iletişimin yalnızca %9'u yazarak, %16'sı okuyarak, %30'u konuşarak ve %45'i de dinleyerek gerçekleştirilir (Worth, 2004).

İletişimin gerçekleşmesi için en temel anlamda üç öğe vardır ki bunlar; kaynak, hedef ve iletidir. Sürecin tamamlanması için ise doğru ileti kanalı ile mesajın hedefe ulaştırılması ve hedeften dönüt alınması da gerekmektedir (Demirel ve ark., 2001). İletişimde etkili ve başarılı olabilmek için iletişimin sadece kelimelerle gerçekleşmediğinin farkında olunmalıdır. Mesajın anlaşılır ve kabul edilir olması için vücut dili gibi, iletişimin sözel olmayan bileşenlerini de kullanmak ve göz ardı etmemek gerekir. Bu bakış açısından yola çıkarak Cüceloğlu (1999) iletişimi tanımlarken özellikle jest, mimik, görüntü, resim ve benzeri yolları da ileti kanallarının arasında belirtmiştir.

İletişim becerileri tüm bilim alanlarını, meslekleri, kurum ve kuruluşların başarısını ilgilendiren önemli bir konudur. Beden eğitimi ve spor alanında çalışan meslek grubu da, bireylerle ve halkla sık iletişim halinde olduklarından, olumlu ve anlamlı iletişim becerileri gerektirmektedir (Kılıçgil ve ark., 2009). İyi ve verimli bir iletişim, bireylerin verimlerini, motivasyonlarını ve performanslarını arttırmalarını sağlar (Sen, 2008).

Buradan yola çıkıldığında, kişilerarası iletişimin gelişmiş olması, sporda motorik özelliklerin gelişimi kadar önemli yer tutan psikolojik yapının da iyi hale gelmesini sağlayabilir. Bu çalışma; Türkiye Birinci Voleybol Ligi'nde yer alan dört takımı, lig sıralamalarına göre "Başarılı" ve "Başarısız" olarak iki gruba ayırarak, bu grupların iletişim becerilerini karşılaştırma amacını taşımaktadır.

Yöntem

Türkiye Birinci Ligi'nde yer alan 4 takımın toplam 43 erkek voleybolcusu bu çalışmada yer almıştır. Sporcular, yer aldıkları takımın ligdeki puan sıralamalarına göre iki gruba ayrılmışlardır. Puan tablosunda ilk sıralarda yer alan iki takımın 18 sporcusu "Başarılı" grupta yer alırken, son sıralarda yer alan iki takımın 25 sporcusu ise "Başarısız" grupta yer almıştır. Türkçe geçerlik (0,86) ve güvenilirlik (0,78) çalışması Korkut (1996) tarafından yapılan "İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği" sporcular tarafından gönüllü olarak yanıtlanmıştır. Ölçek; 25 sorudan oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin derecelendirilmiş seçenekleri "her zaman (5), sıklıkla (4), bazen (3), nadiren (2), hiçbir zaman (1)" şeklindedir. Bu ölçekte her hangi bir alt boyut bulunmamakta ve birey kendi iletişim becerisini değerlendirmektedir. Ölçekten elde edilen yüksek puan, iletişim becerisinin yüksek olduğunu göstermektedir. Gruplardan elde edilen veriler, SPSS (Ver.22) programı içerisinde yer alan "t Test" analiz yöntemi ile karşılaştırılmıştır. Yanılma düzeyi (α) 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

“Başarısız” grubun yaş ortalaması $28,32 \pm 4,72$ yıl olarak belirlenirken, “Başarılı” grubun yaş ortalaması $27,56 \pm 4,06$ yıl olarak belirlenmiştir. Gruplar arasında yaş açısından anlamlı bir fark çıkmamıştır ($p=,0582$; $p>0,05$). Grupların karşılaştırılmasından elde edilen diğer sonuçlar tablo halinde verilmiştir.

Tablo 1. “Başarısız” ve “Başarılı” grupların Ölçekten Elde Ettikleri Ortalama Puanlar ve Bunların Karşılaştırma Sonuçları (t Test)

GRUPLAR	N	Ortalama Puanlar	Std. Sapma	t	p	Sonuç
Başarısız	25	102,44	9,01	0,870	0,389	$p>0,05$
Başarılı	18	100,00	9,16			

Gruplardan elde edilen verilerin t test ile karşılaştırılması sonucunda, iletişim becerileri açısından gruplar arası rakamsal farklılıklar olsa da bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, lig sıralaması açısından başarılı takım sporcuları ile başarısız takım sporcularının iletişim becerileri ölçülerek takımlar arasında iletişim becerileri yönünden bir fark olup olmadığına bakıldı. Çalışma sonucunda, ölçekten elde edilen puanlara bakıldığında her iki grubun da iletişim beceri puanları oldukça yüksek çıkmıştır.

Laster (2009) tarafından Minosata Eyalet Üniversitesinde yapılan bir çalışmada, sporcu ve sedanter öğrencilerin iletişim algıları değerlendirilmiş ve sporcu öğrencilerin iletişim becerilerinin sedanterlerden oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Yine; Özerkan (2005) ve Çamlıyer ve Çamlıyer (2001) çalışmalarında, spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylere oranla iletişim kurmaya daha eğilimli olduğunu ve sportif aktiviteler yoluyla kazanılan becerilerin sosyal hayata aktarılabilirliğini söylemektedir. Tepeköylü ve ark. (2009) araştırmaları sonucunda, sporcu öğrencilerin yüksek iletişim becerisine sahip olduklarını bildirmiştir. Bu anlamda, bu çalışmada elde edilen sonuçlar diğer çalışma sonuçları ile uyum göstermektedir.

Çalışmada yer alan gruplar, iletişim becerileri yönünden karşılaştırıldıklarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık çıkmamıştır ($p>0,05$). İlgili literatür (Ellie, 2009; Schwartz, 2006; Thelwell ve ark., 2006) incelendiğinde; iletişim becerisi gibi psiko-sosyal alan içinde yer alan becerilerin yüksek oluşunun, profesyonel performansı olumlu yönde etkilediği görülse de iletişim becerisi ile takım başarısı arasında ilişki kuran bir çalışmaya rastlanmamıştır.

İletişim becerileri öğrenilebilir ve pekiştirilmediğinde unutulabilir becerilerdir (Aspegren, 1999). Sportif aktivite ortamlarının bu becerileri öğrenmek, pekiştirmek ve kalıcı davranış değişikliği yapmak için uygun ortamlar olduğu düşünülmektedir. Çünkü spor, dans vb. etkinlikleri içeren vücut hareketleri yoluyla birey sadece teknik beceri kazanmaz, aynı zamanda başkalarının farklılıklarını tanıyıp saygı duymayı da öğrenir (Çamlıyer ve Çamlıyer, 2001). Böylece kişisel farklılıklardan kaynaklanabilecek iletişim çatışmalarının azalabileceği söylenebilir. Bununla birlikte, olayların görülerek, duyularak ve kinestetik olarak algılanmasını sağladığı düşünülen sportif ortamların, bireylerin baskın algılama kanalına hitap edemeden kaynaklanan iletişim kopukluklarını da engelleyebileceği düşünülmektedir (Tepeköylü ve ark., 2009).

Genel olarak ilgili literatür; iyi bir iletişim becerisinin profesyonel verimliliği arttırdığını gösterse de bu çalışmada elde edilen sonuçlar; bu bilginin Türk erkek voleybol takımları için geçerli olmadığını akla getirmektedir. Bu durumda, sonuç olarak; erkek voleybol oyuncularının iletişim beceri seviyelerinin, yer aldıkları takımların lig başarıları üzerine bir etkisinin olmadığı iddia edilebilir.

KAYNAKÇA

Aspegren K (1999) Teaching and Learning Communication Skills in Medicine-A Review With Quality Grading Of Articles. *Medical Teacher*, 21(6), 565-570. (Alıntı: Tepeköylü Ö, Soytürk M, Çamlıyer H (2009) *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (Besyo) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.)

Cüceloğlu D (1999) *Yeniden İnsan İnsana*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Çam S (1997) *İletişim Becerileri Eğitimi Programının Öğretmen Adaylarının Ego Durumlarına ve Problem Çözme Becerisi Algılarına Etkisi*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı Doktora Tezi.

Çamlıyer H, Çamlıyer H (2001) *Eğitim Bütünlüğü İçerisinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun*. Manisa: Emek Matbaacılık.

Demirel Ö, Sefereoğlu S, Yağcı E (2001) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Ellie R (2009) *Communication Skill: Stepladders to Success for the Professional*, 2nd Ed., 9. Intellectual Books, IL, USA: The University of Chicago Press.

Kılıcıgil E, Bilir P, Özdiñç Ö, Erođlu K, Erođlu B (2009) İki Farklı Üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.

Korkut F (1996) *İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması*. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 18-23.

Laster TD (2009) *Communication Apprehension Levels in College Athletes at Minnesota State University* November 29th, Senior Seminar: Speech 485.

Özerkan KN (2005) *Spor Psikolojisine Giriş Temel Kavramlar*. Ankara: Nobel Yayın.

Schwartz A.E. (2006). *Communication and Listening Skills*, 8-9. A.E. Schwartz and Associates, Waverley, MA, USA.

Sen L (2008) *The Handbook of Communication Skills*. New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited.

Tepeköylü Ö, Soytürk M, Çamliyer H (2009) *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (Besyo) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.

Thelwell RC, Greenlees IA, Weston NJV (2006) Using psychological skills training to develop soccer performance. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18, 254-270.

Worth R (2004) *Communication Skills*. 2nd Edition, New York: J.G. Ferguson Publishing Company.